15/11/2026

Εορτή Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και συνέχιση των εργασιών του Γ΄ Θεολογικού Σεμιναρίου Καστοριάς

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Το Σάββατο, 14 Νοεμβρίου 2026, μνήμη του Μεγάλου Πατρός της Εκκλησίας μας, Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης και τοπικού Αγίου της Καστοριάς, συνεχίσθηκαν οι εργασίες του Γ΄ Θεολογικού Σεμιναρίου της Ιεράς Μητροπόλεως Καστορίας, με θέμα «Η Θεοτόκος και η Καστοριά», το οποίο πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου

Θεσσαλονίκης.

Η ημέρα ξεκίνησε με την τέλεση του Όρθρου και της Θείας Λειτουργίας στην Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μαυριωτίσσης Καστοριάς, κατά την οποία χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καστορίας κ. Καλλίνικος, ενώ τη Θεία Λειτουργία τέλεσε ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας του Αγίου Όρους, Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Ελισσαίος.

Κατά το κήρυγμά του, ο Γέροντας Ελισσαίος αναφέρθηκε στους δύο τιμωμένους Αγίους της ημέρας, οι οποίοι συνδέονται με την εκκλησιαστική και ιστορική παράδοση της Καστοριάς: τον Άγιο Ιουστινιανό τον Αυτοκράτορα, ιδρυτή της πόλεως, και τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, Αρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης, ο οποίος τιμάται και ως τοπικός Άγιος της Καστοριάς.

Ειδικώτερα, ως προς τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, υπενθύμισε την ιδιαίτερη σχέση του με την Καστοριά, καθώς, σύμφωνα με τον βιογράφο του, Άγιο Φιλόθεο τον Κόκκινο, στην πόλη αγιογραφήθηκε η πρώτη εικόνα του και τιμήθηκε για πρώτη φορά, πιθανώς πριν ακόμη από την αγιοκατάταξή του. Μάλιστα, η πρώτη αυτή αγιογραφία διασώζεται μέχρι σήμερα σε ιερό Παρεκκλήσιο της Καστοριάς.

Παράλληλα, αναφέρθηκε στην ιδιαίτερη τιμή και ευλάβεια με την οποία περιβάλλεται το πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου τόσο στο Άγιον Όρος όσο και στην Καστοριά,

Στο τέλος της Θείας Ευχαριστίας, ευλογήθηκαν τα εορταστικά κόλλυβα του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και τελέσθηκε ιερό Τρισάγιο στον μακαριστό ιερέα και μεγάλο δογματικό θεολόγο π. Ιωάννη Ρωμανίδη και τον μακαριστό π. Πέτρο, ο οποίος διετέλεσε Ηγούμενος της Ιεράς Μονής.

Κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας τέθηκαν σε προσκύνηση ιερά Λείψανα της Αγίας Μαρίας της Μαγδαληνής και των Νεοφανών Αγίων Ιερωνύμου του Σιμωνοπετρίτου και Δημητρίου του εκ Τρίκκης.

Δεύτερη Συνεδρία του Γ΄ Θεολογικού Σεμιναρίου Καστοριάς

Μετά την Θεία Λειτουργία, στο φιλόξενο αρχονταρίκι της Ιεράς Μονής, πραγματοποιήθηκε η δεύτερη Συνεδρία του Σεμιναρίου.

Πρώτος εισηγητής ήταν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, ο οποίος δεν παρευρέθηκε αυτοπροσώπως, αλλά απέστειλε την εισήγησή του, την οποία ανέγνωσε ο Σεβαασμιώτατος κ. Καλλίνικος με θέμα «Θεομητορικές Εορτές».

Δεύτερος εισηγητής ήταν ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας του Αγίου Όρους, Γέροντας Ελισσαίος, με θέμα «Η Θεοτόκος στη ζωή των Μοναχών κατά τον μακαριστό Γέροντα Αιμιλιανό».

Τη συνεδρία ολοκλήρωσε ο κ. Βασίλειος Τσίγκος, Καθηγητής Δογματικής του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ., με θέμα «Θεοτόκος και σωτηρία στις Θεομητορικές Ομιλίες του Αγίου Νικολάου Καβάσιλα».

Τέλος ακολούθησαν ερωτήσεις από το ακροατήριο, απαντήσεις από τους εισηγητές και συζήτηση .

Αμέσως μετά έγινε ξενάγηση στην Ιερά Μονή.

Καθηγητής και Μαθητές στην Γ΄ Συνεδρία του Γ΄ Θεολογικού Σεμιναρίου Καστοριάς

Το απόγευμα, στο εορτάζον Ιερό Παρεκκλήσιο των Αγίων Μαρτύρων Γουρία, Σαμωνά και Αβίβου, τελέσθηκε ο Αρχιερατικός Εσπερινός μετ’ αρτοκλασίας, προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Καλλινίκου.

Ομίλησε ο Καθηγητής κ. Συμεών Πασχαλίδης.

Στη συνέχεια, στην αίθουσα του Νεανικού Κέντρου της Ιεράς Μητροπόλεως, πραγματοποιήθηκε η Γ΄ Συνεδρία του Θεολογικού Σεμιναρίου, με τη συμμετοχή πανεπιστημιακών, εκπαιδευτικών και μαθητών σχολικών μονάδων της Μητροπολιτικής Επαρχίας, οι οποίοι παρουσίασαν εργασίες και δημιουργικές προσεγγίσεις σχετικές με την παρουσία της Παναγίας στην εκκλησιαστική τέχνη,

την τοπική παράδοση και τη ζωή των ανθρώπων.

Την αρχή των εισηγήσεων έκανε η κ. Παρασκευή Παπαδημητρίου, Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ., με θέμα «Όψεις της Θεοτόκου σε παραστάσεις της Καστοριάς», παρουσιάζοντας πτυχές της εικονογραφικής παρουσίας της Παναγίας στην πλούσια βυζαντινή καλλιτεχνική κληρονομιά της περιοχής.

Ακολούθησε η παρουσίαση των μαθητών του Γυμνασίου και Λυκείου Νεστορίου, με υπεύθυνη εκπαιδευτικό τη θεολόγο κ. Μαγδαληνή Βαφειάδου, με θέμα «Οι Παναγίες της γειτονιάς μας. Ψηφιακός Οδοιπορικός χάρτης των Ναών της Καστοριάς προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου», με τη δημιουργική αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων για την ανάδειξη των ναών και των ιερών προσκυνημάτων της πόλεως.

Στη συνέχεια, μαθητές του Γυμνασίου Πενταβρύσου παρουσίασαν την εργασία τους με θέμα «Εκκλησίες της Παναγίας στα χωριά μας», αναδεικνύοντας την παρουσία και την τιμή της Θεοτόκου στην εκκλησιαστική και κοινωνική ζωή των χωριών της περιοχής.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες του Γενικού Λυκείου Άργους Ορεστικού, με υπεύθυνη εκπαιδευτικό την κ. Ελισάβετ Κοφινά, παρουσίασαν την εργασία: «Χαίρε, γέφυρα μετάγουσα τους εκ γης προς ουρανόν». Παναγία, το ισχυρότερο γεφύρι του κόσμου. Μέσα από το δημοτικό τραγούδι και τη λαική παράδοση, και με ιδιαίτερη αναφορά στο Μοιρολόι της Παναγιάς της Μικράς Ασίας, προσέγγισαν το πρόσωπο της Μητέρας του Θεού και την παρουσία Του στη συλλογική μνήμη και την παράδοση του λαού μας.

Τέλος, μαθήτριες του Πρότυπου Γυμνασίου Καστοριάς παρουσίασαν το θέμα «Η Παναγία “καταφύγιο” και “τείχος” μέσα στους αιώνες», με τη βοήθεια παρουσίασης και βίντεο, αναδεικνύοντας την αδιάλειπτη παρουσία της Θεοτόκου ως σκέπης, προστασίας και ελπίδας των πιστών διαμέσου των αιώνων.

Συνολικώς, δεκαπέντε μαθητές και μαθήτριες από σχολικές μονάδες της Μητροπολιτικής Επαρχίας Καστοριάς παρουσίασαν κατά τη Συνεδρία τις εργασίες τους, οι οποίες αποτελούσαν καρπό συλλογικής προσπάθειας, στην οποία είχαν συμβάλει δεκάδες μαθητές και μαθήτριες των σχολείων. Έτσι, πίσω από τους παρουσιαστές των εργασιών βρισκόταν η δημιουργική συμμετοχή και η συνεργασία πολύ περισσότερων παιδιών, που προσέγγισαν με τον δικό τους τρόπο το πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Η παρουσία και η συμμετοχή τους προσέδωσε ιδιαίτερη ζωντάνια στη Συνεδρία, αναδεικνύοντας τη δυνατότητα της θεολογικής παραδόσεως να συνομιλεί γόνιμα με τη σύγχρονη εκπαίδευση και τη δημιουργικότητα των μαθητών.

Στρογγυλή Τράπεζα

Μετά το διάλειμμα, ακολούθησε στρογγυλή τράπεζα με θέμα «Το μάθημα των Θρησκευτικών στη σχολική πραγματικότητα σήμερα», στην οποία συμμετείχαν ο Καθηγητής Χριστιανικής Παιδαγωγικής κ. Ευάγγελος Πεπές, ο Σύμβουλος Θεολόγων κ. Νικόλαος Ματθαίου, καθώς και αντιπροσωπεία καθηγητών Θεολόγων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Καστοριάς.

Κατά τη διάρκεια της συζητήσεως αναπτύχθηκε γόνιμος προβληματισμός γύρω από τη θέση και τον ρόλο του μαθήματος των Θρησκευτικών στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα, τις προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι θεολόγοι εκπαιδευτικοί και τις δυνατότητες ουσιαστικής παιδαγωγικής και θεολογικής προσφοράς του μαθήματος στη διαμόρφωση των νέων ανθρώπων.

Στην ανταλλαγή των απόψεων συμμετείχαν οι προσκεκλημένοι καθηγητές, οι εκπαιδευτικοί της τοπικής σχολικής κοινότητας και οι παρευρισκόμενοι σύνεδροι, μεταφέροντας την εμπειρία της καθημερινής διδακτικής πράξεως και καταθέτοντας σκέψεις και προτάσεις για την παρουσία του μαθήματος στο σημερινό σχολείο.

Η συζήτηση ανέδειξε τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ της Εκκλησίας, της πανεπιστημιακής κοινότητας και των εκπαιδευτικών.

Η στρογγυλή τράπεζα του Γ΄ Θεολογικού Σεμιναρίου Καστοριάς, έδωσε την ευκαιρία για ουσιαστικό διάλογο γύρω από τα σύγχρονα ζητήματα της θεολογικής εκπαίδευσης, φέρνοντας σε δημιουργική συνάντηση την Εκκλησία, το Πανεπιστήμιο, το σχολείο και τη νέα γενιά.

Γ΄
Θεολογικό
Σεμινάριο
Καστοριάς
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ